

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 21704-09-21 לביא נ' כרמי

לפני כבוד השופט מוטי פירר

תובע

אלי לביא
ע"י ב"כ עו"ד גיא אופיר

נגד

נתבע

מאור כרמי
ע"י ב"כ עו"ד רון לוינטל

פסק דין

התובע והנתבע, סטודנטים למשפטים במכללה למנהל, כיהנו בשנת 2020 בתפקידים שונים באגודת הסטודנטים. המתח הפוליטי ביניהם הפך עם הזמן אישי והם החלו משמיעים דברי ביקורת חריפים זה כנגד זה בקבוצת הפייסבוק של המכללה. תחילה דובר על ביקורת הדדית הנוגעת לתחום פעילותם הציבורית של השניים, אולם ברגע של אובדן גבול, פרסם הנתבע כנגד התובע פרסומים שיש בהם פגיעה אישית הנוגעת לנאמנותו המינית כלפי אשתו. דקות ספורות לאחר מכן התעשת הנתבע ומחק את הפרסום, אולם "הסוסים כבר ברחו מן האורווה" והשמועה החלה לעשות לה כנפיים. מכאן תביעה זו.

תמצית העובדות, הפרסומים וטענות הצדדים

1. התובע, נשוי ואב לילדים, מרצה לפרסום ושיווק דיגיטלי בקריה האקדמית אונו ובעל סוכנות לפרסום ושיווק. בשנת 2020 עת התרחשו אירועי התביעה, היה התובע סטודנט למשפטים במסלול האקדמי במכללה למנהל ("המכללה") וכיהן כנציג הסטודנטים תלמידי שנה א' ו-ב' באגודת הסטודנטים ("האגודה"). הנתבע כיהן בתקופה זו כיו"ר בית הספר למשפטים באגודה, זאת במקביל ללימודיו לתואר ראשון במשפטים. הנתבע היה גם אחד ממנהליה של קבוצת הפייסבוק "בית הספר למשפטים - המכללה למנהל" ("קבוצת הפייסבוק" או "הקבוצה"), אשר מנתה למעלה מ-600 חברים.

2. בחודש אפריל 2020 הגיעו לידי הנתבע שמועות לפיהן התובע משווק שיעורים פרטיים או קורסים בתשלום לסטודנטים בניגוד לעמדתה ומדיניותה של הנהלת המכללה. בהקשר זה הושמעה הקלטה של הודעה קולית אותה שלח הנתבע לחברתו ללימודים גבי קרן ברמן, בה נשמע הנתבע אומר כי הגיעה לאוזניו הידיעה לפיה, התובע מפרסם חברים שלו מהקריה האקדמית אונו ומנצל את מעמדו כדי לשכנע סטודנטים משנה א' במכללה לשלם ₪ 420 לשיעור הכנה לכתיבת עבודה

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 21704-09-21 לביא נ' כרמי

בקורס באתיקה. הציטוט המדויק לא הובא בגוף כתב התביעה, אולם קובץ ההקלטה צורף והדברים אף הושמעו באולם בית המשפט בעת דיון ההוכחות ("פרסום מספר 1").

3. בהמשך הדרך התפתח בין הצדדים עימות על רקע פעילותם באגודה, אשר הסלים עם הזמן ומצא את ביטויו בקבוצת הפייסבוק. פוסט ארוך שהעלה הנתבע בחודש דצמבר 2020, הביא לשרשרת תגובות אשר תוצאותיהם הם הפרסומים אשר יפורטו להלן. הפוסט עסק בסוגיית מתווה הבחינות שהתגבש באותה העת במכללה, ובין היתר ציין בו התובע כי נציגי השנתונים, (אשר עליהם נמנה גם התובע), אינם מייצגים כראוי את הסטודנטים (עמ' 35 לתיק מוצגי התובע).

4. התובע הגיב לדברים בכעס באמצעות 'תגובתי' וכתב כי מדובר בשקר וכזב, והאשים את הנתבע בכך שהוא משקר ומסכסך וכי הוא לא ראוי לכהן כיו"ר בית הספר למשפטים (שם, עמ' 36). הנתבע כעס אף הוא על הדברים ובתגובת מטעמו טען, שדווקא התובע הוא זה שמשקר ומסתכסך עם אחרים, ומלבד זאת לא עושה דבר למען הסטודנטים. בכוחו כמנהל קבוצת הפייסבוק הסיר הנתבע את התובע מהקבוצה ובתגובת נוספת כתב בין היתר: "...אתה אפס שמתגאה ששכב עם סטודנטית ובגד באשתו בשביל תמיכה בבחירות". תגובת זו עמדה בחלל האוויר של קבוצת הפייסבוק למשך כ-15 דקות לכל הפחות. ("פרסום מספר 2")

5. עד מהרה הבין הנתבע שבלהט זעמו חצה את הגבול ומחק את הדברים, אולם תחתם פרסם פוסט זועם נוסף בו כתב: "דמאי, שקרן נוכל, מסכן, בוגד, תככן עלוב כזה שמקלל, מסית, משקר, מקלל מאחורי הגב בקבוצות וואטסאפ של המסלול כדי לשלא תהיה אפשרות להגיב [...]. ותפסיק להגיד "אני ורון", רכבת על כל המדינה (פלוס רכיבה באוטו שהשתיקה יפה לה), ואם כבר "רון ואני". לפוסט זה צירף הנתבע את תמונתו של התובע. אולם לאחר דקות ספורות מחק גם אותו ("פרסום מספר 3", ההדגשות אינן במקור).

6. מהחומר שהוגש לתיק עולה, כי שני סטודנטים לפחות הספיקו לצפות בפרסום מספר 2, לבצע 'צילום מסך' ולשלחו לתובע, וסטודנט אחד נוסף ביצע צילום מסך לפרסום מספר 3 ושלחו לתובע. מעבר לכך החלה נפוצה השמועה על פרסומים שונים בקבוצת הפייסבוק בעניינו של התובע ואשתו, והחלו מתפשטות שמועות, רכילויות והשמצות על דבר בגידת התובע באשתו (תצהיר יובל דיין מטעם התובע – אשר לא נחקר עליו בידי הנתבע).

7. בעקבות הדברים, פרסמה האגודה הודעה בה נקראו יו"ר בית הספר (הנתבע), נציגי השנתונים (בין היתר התובע) הפעילים והסטודנטים, להימנע מכל שיח משפיל, אלים או מחפץ, ומכל פעולה שיש בה כדי התנכלות אישית וחציית גבולות. נראה כי לאחר מכן נרגעו הרוחות והחיים בקמפוס שבו לכאורה למסלולם.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 21704-09-21 לביא נ' כרמי

8. התובע טוען כי שני הפרסומים האחרונים מהווים לשון הרע חמור כנגדו ואף הטרדה מינית. הפרסומים פגעו פגיעה חמורה בחייו האישיים ובמערכת היחסים שלו עם אשתו והביאו עד כמעט לפירוק משפחתו. בנוסף גרמו הפרסומים לפגיעה בפרנסתו, ביזו אותו והשפילוהו ברבים. עוד טוען התובע כי מדובר במסע 'שיימינג' שערך הנתבע כנגדו בזדון במטרה לפגוע בו. אשר לפרסום הראשון, טוען התובע כי הנתבע הציגו כאדם שמנצל את תפקידו הציבורי למען רווח אישי ופועל בניגוד לכללי האתיקה של המכללה. התובע העמיד את תביעתו על סך 200,000 ₪.

9. מנגד טוען הנתבע כי התביעה לוקה בגוזמה רבה. שני הפרסומים האחרונים נכתבו בהזדמנות אחת בלהט הרגע ומיד נמחקו. אין מדובר במסע ביוש מתוכנן אלא באירוע נקודתי שארך מספר דקות בודדות ומיד נמחק בלא שהותיר כל זכר. הדברים נכתבו תוך כדי מאבק פוליטי בין שני בעלי תפקידים באגודת הסטודנטים, אשר שניהם חצו את גבולות הביקורת הלגיטימית. איש לא הבחין בפרסומים למעט סטודנטים בודדים. הנתבע מודה כי שגה בכך שפרסם את הדברים וחצה את הגבול אל עבר התחום האישי, וזו הסיבה שמיד התעשת ומחק את הפרסומים. מעבר לכך טוען, כי מדובר בפרסומים המוגנים על פי הוראות החוק. אשר לפרסום הראשון טוען הנתבע כי כלל לא מדובר בלשון הרע, אלא בשיחה פרטית ועניינית בינו לבין חברתו, בה הביע את עמדתו האישית בעניין שיווק שיעורים פרטיים בתחומי המכללה.

10. בדיון שהתקיים לפני ביום 15.9.24 העידו בעלי הדין וכן העדים מטעמם. התובע ואשתו העידו בין היתר על המשבר הזוגי שפקד אותם בעקבות הפרסומים, אשר לטענתם כמעט והביא לפירוק המשפחה. עוד העידו מטעם התובע סטודנטים שונים שלמדו במכללה בתקופה הרלוונטית: העד יובל דיין התייצב לדיון אך לא נחקר על תצהירו. בתצהיר סיפר על התפשטות השמועות במכללה בעקבות הפרסומים אודות התובע ואשתו. העדה שירן נבט סיפרה על הודעה שהפיצה במכללה לרווחת הסטודנטים בעניין קורס הכנה לכתיבת עבודה באתיקה ואשר התובע ביקש את רשותה להפיצה בקבוצות הסטודנטים השונות. קרן ברמן העידה אודות ההודעה הקולית שקבלה מאת הנתבע אודות שיווק קורסים בתשלום לסטודנטים (פרסום מספר 1 דלעיל) ועל כך שהנתבע סבר שמדובר במעשה לא ראוי. איתי נגר העיד על תכתובת ווטסאפ בינו לבין הנתבע, בה סיפר לו האחרון על התנהלותו השלילית של התובע באגודה, ועל כך שלמרות שהתובע "בחור טוב ומנסה לעזור לאחרים [...] פשוט הגישה שלו לא נכונה". עוד קודם לכן במסגרת בהתכתבות זו, כתב הנתבע למר נגר אודות התובע: "התפוצצתי עליו על ריב ואני רוצה שידעו כמה הוא נוכל". מטעם הנתבע העיד סגן דיקן הסטודנטים ד"ר תמיר שאנן, אשר סיפר על כך שהתנהלותו של התובע באגודה היתה כוחנית, לעומתית וביריונית. עוד סיפר שאנן, כי גם לאוזניו הגיעו שמועות לפיהן התובע משווק שיעורים פרטיים בתשלום לסטודנטים, זאת בניגוד לעמדת המכללה.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 21704-09-21 לביא נ' כרמי

דיון והכרעה

11. מן המפורסמות כי "את בחינת השאלה אם פרסום פלוני מהווה לשון הרע יש לערוך ב-4 שלבים: בשלב הראשון יש לבחון אם מה שפורסם עולה כדי "פרסום" במובנו של מונח זה בחוק לשון הרע; בשלב השני יש לבחון אם מה שפורסם מהווה "לשון הרע" כאמור בחוק זה, וזאת לפי משמעות הפרסומים בהקשר אובייקטיבי, קרי: לפי אמות המידה המקובלות על האדם הסביר; ובשים לב לקביעותינו להלן בדבר מידת העניין הציבורי שבפרסום [...]. ככל שנמצא כי "פורסם" דבר מה המהווה "לשון הרע", יש להוסיף ולבחון בשלב השלישי את תחולתן של ההגנות השונות הנזכרות בחוק, שיש בכוחן לשלול את אחריותו של המפרסם בלשון הרע. אם לא קמות הגנות מסוג זה, בשלב הרביעי והאחרון ייקבע הסעד המתאים בנסיבות העניין" (ע"א 6903/12 **Canwest Global Communications Corp נ' אלי עזור** (2015), והשוו לשלבי הניתוח בעניין ע"א 4534/02 **רשת שוקן בע"מ נ' הרציקוביץ'** (2004) ובעניין ע"א 89/04 **נודלמן נ' שרנסקי** (2008)). בעניין הרציקוביץ' הוטעם בין היתר כי בחינת האיזון החוקתי בין חופש הביטוי של הנתבע לבין הזכות לשם טוב של התובע חולשת על כל אחד מארבעת השלבים.

12. אשר לפרסום הראשון, לטעמי הוא איננו מהווה כלל לשון הרע. מדובר בהודעה קולית פרטית שנשלחה מאת הנתבע לחברתו באותה העת גב' ברמן, בה סיפר לה על כך שהובא לידיעתו שהתובע משווק שיעורים פרטיים בתשלום, וכי הדבר אינו ראוי ואף מהווה ניצול לרעה של תפקידו. לא נטען כי הנתבע בדה מליבו את הדברים או הפיץ את השמועה, ואף לא הוכח כי הביא את הדברים לידיעת נמענים נוספים זולת גב' ברמן. למען האמת, סגן הדיקאן ד"ר שאנן העיד כי הדברים הגיעו אף לאוזניו. אין בכך כדי לקבוע כי תוכן הדברים אמת, אולם יש לזכור כי הנתבע כיהן בתפקיד של יו"ר תא משפטים באגודת הסטודנטים ועל כן מדובר במידע הנוגע לתחום פעילותו. מעבר לכך, אין מדובר בתוכן המכיל עניינים מבזים ומשפילים באופן יוצא דופן, כי אם לכל היותר באפשרות לפיה חרג התובע מנהלי המכללה בכך ששיווק שיעורים פרטיים בתשלום, הא ותו לא. יתירה מזו, אין מדובר בקביעה עובדתית, כי אם בדיווח מטעם הנתבע על כך שמידע כאמור הגיע לאוזניו מאת אחרים. חוק איסור לשון הרע נועד לאזן בין חופש הביטוי לבין הזכות לשם טוב, ובענייננו, בכל הקשור לפרסום מספר 1, יש להעדיף באופן ברור את הראשון. לנוכח מסקנתי זו, אינני נזקק לדון בטענות ב"כ הנתבע באשר להעדר ציטוט מדויק של תוכן הפרסום בגוף כתב התביעה.

13. אשר לפרסומים השני והשלישי, מדובר ללא ספק בדברי לשון הרע כמובנם בסעיף 1 לחוק איסור לשון הרע, תשכ"ה-1965 ("החוק"). הצגת כל אדם, וקל וחומר מי שמכהן בתפקיד רשמי באגודת הסטודנטים, כמי שבוגד באשתו ומקיים יחסי מין עם סטודנטית, במטרה לגייס תמיכה בבחירות לאגודה (הפרסום השני), יש בה כדי להשפילו ולבזותו בעיני הבריות ולעשותו מטרה לבוז ולעג

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 21704-09-21 לביא נ' כרמי

מצדס. הנתבע לא הכחיש כי גם הפרסום השלישי ("רכבת על כל המדינה – פלוס רכיבה באוטו שהשתיקה יפה לה") כוון לאותה משמעות מינית ברורה ומשפילה.

14. פרסומים אלו מצאו את ביטויים לקבוצת הפייסבוק בה חברים כ-600 סטודנטים תלמידי המכללה, ועל כן יסוד הפרסום האמור בסעיף 2 לחוק מתקיים אף הוא. משך זמן הפרסום היה אמנם קצר – דקות ספורות בלבד, אולם די היה בכך על מנת שמספר חברים יבחינו בכך, יספיקו לבצע צילום מסך ולשלוח לתובע. לא זו אף זו, השמועה עשתה לה כנפיים והחל להתעורר שיח ברחבי הקמפוס כנגד התובע על כך שבגד באשתו (תצהירו של יובל דין אשר לא נחקר על כך ועל כן יש לקבל את תוכנו). בעקבות זאת אף פורסמה הודעה חריגה מאת האגודה אשר התריעה מפני "התנכלות אישית וחציית גבולות".

15. לפרסומים אלו לא נמצאה הגנה. ראשית לא הוכח כי מדובר בפרסום אמת, ואין די לטעמי בתכתובת הווסטאפ שצורפה על ידי הנתבע (עמ' 14-16 לתצהירו) כדי להוכיח שאכן מדובר באמת. שנית, גם לו היה מוכח שמדובר בדבר אמת, הרי שאין לתוכנו כל 'עניין ציבורי' כמובנו בסעיף 14 לחוק. גם הגנת תום הלב האמורה בסעיף 15 לחוק איננה מתקיימת בענייננו, שכן לא נמצא כי מתקיימת אחת מן החלופות המפורטות בסעיף זה. בנוסף, לא קיים כל יחס סביר או מידתי, ולמעשה אין כל קשר, בין תוכן הפרסום וחומרתו לבין המאבק הפוליטי בין הצדדים באגודת הסטודנטים. הנה כי כן, מדובר בפרסום לשון הרע אשר אינו חוסה תחת כנפי ההגנות הקבועות בחוק.

16. משצלח התובע את שלושת השלבים הראשונים – יסוד לשון הרע, יסוד הפרסום, והעדר ההגנות, באנו לפתחו של השלב הרביעי – שלב הפיצויים. לעניין זה הבאתי בחשבון שיקולים אלו:

17. מדובר בפרסום חמור המטיל כתם מוסרי על התובע בתחום המיני ואף עלול להביא לפירוק משפחתו. לעניין זה הבאתי בחשבון את עדותה של אשת התובע אשר סיפרה על הזעזוע שגרם הדבר למערכת היחסים ביניהם. עוד הבאתי בחשבון כי מדובר בפרסום, שלא מן הנמנע שמי שנחשף לו האמין לתוכנו; הפרסום קשר בין מעשה הבגידה המיני הנזכר לבין מועמדותו של התובע לבחירות באגודה, דבר שיש בו כדי להחריף את הבוז כלפי המעשה; הפרסום נעשה בפני קבוצה המונה למעלה מ-600 איש, וגם אם בזמן אמת נחשפו לו חברים בודדים, סוף סוף השמועה עשתה לה כנפיים (תצהיר דין); הנתבע הודה כי התכוון לפגוע בתובע (עדות נגר), אם כי אין לכחד שהוא עצמו נפגע מדברים שכתב התובע נגדו זמן קצר קודם לכן; הנתבע הסיר את התובע מהקבוצה עובר לפרסום, ובכך מנע ממנו להגיב או לפעול בזמן אמת כנגד הפרסום.

18. מנגד הבאתי בחשבון כי מדובר מעשה שנעשה בלהט הרגע, זמן קצר לאחר שהתובע האשים את הנתבע לעיני חברי הקבוצה בהיותו "שקרן וסכסכן" וכמי שאינו ראוי לכהן כיו"ר בית הספר למשפטים באגודה; ככל הנראה אין מדובר בסכסוך נקודתי אלא במערכת יחסים ארוכת חודשים מתישה ורצופה מאבקים, כאשר גם לתובע תרומה ניכרת להחרפת הטון. נתתי דעתי בעניין זה בין היתר לעדותו של סגן הדיקאן ד"ר שאנן, אשר תיאר את התנהלות התובע באגודה כביריונית,

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 21704-09-21 לביא נ' כרמי

לעומתית וכוחנית. אמנם הנתבע הוא זה שחצה את הגבול מהמישור הפוליטי והציבורי, אל עבר המישור האישי ואל "מתחת לחגורה", אולם לזכותו ייאמר כי בתוך דקות ספורות הבין שחצה את הגבול, התעשת ומחק את הפרסומים; בניגוד למתואר בכתב התביעה, אין מדובר במסע 'שיימינג' מתמשך ומתוכנן כי אם באירוע בודד וקצר טווח בו פורסם פרסום חמור, הוסר לאחר מספר דקות והוחלף בפרסום שני ואף הוא הוסר מיד.

סוף דבר

19. לנוכח כל האמור, ומשהבאתי בחשבון את כלל טענות הצדדים, את השיקולים לחומרא ולקולא המפורטים לעיל, את תוכן תצהירו של מר דין, ואת כלל נסיבות העניין, מצאתי להעמיד את הפיצוי אותו ישלם הנתבע לתובע על סך של 40,000 ₪.

20. לסכום האמור יתווספו אגרת משפט בסך 1,000 ₪ ושכ"ט עו"ד בסך 7,000 ₪. לעניין קביעת שכר הטרחה הבאתי בחשבון בין היתר את הסכום שנפסק, את הפער בינו לבין הסכום שנתבע, את אופן ומשך ניהול ההליך, את היקף הבירור העובדתי שנדרש לצורך הכרעה בהליך, את כללי לשכת עורכי הדין (התעריף המינימלי המומלץ), התש"ס-2000, ועוד.

ניתן היום, י"ג אלול תשפ"ד, 16 ספטמבר 2024, בהעדר הצדדים.

מוטי פירר, שופט

